

božjo, govoreč: »Beseda, ki jo je Gospod govoril Joelu sinu Tatuela. Poslušajte to starčki in vlecite na ušesa vsi prebivalci zemlje, ali se je kaj takega zgodilo vaše dni ali v dnevih vaših očetov? Pripovedujte to svojim otrokom, in vaši otroci svojim otrokom, in njihovi otroci prihodnjemu rodu! Ostanke gosenic je zgloodala kobilica, ostanke kobilic je zgloodal keber, in ostanke kebra je zgloodala rja. Trs je reven, smokvica peša; margarana in palma in jablane in vsa drevesa na polju se sušijo; zato je zginilo veselje od človeških otrok.« (Joel 1, 1—12.)

Ali se ta zagrožnja božja ne vrši ravno sedanjí čas nad njivami, nad suhimi travniki in celo posebno nad goricami, katere nam nepreštete uime pokončavajo in uničiti hočejo? Ne mislim in ne morem vam vseh uim in njihovih zdravil za polje, goščo in travnike popisavati, temuč le samo grozno uimo vinogradov in nasprotno pomoč si hočemo ogledati. Ta huda uima gorice ujeda trs na listu, na rozgi in na koreninah.

1. Poglavitna reč za človeško zdravje so pljuča. Ako so ona močna in zdrava, se celi človek dobro počuti. Ako pa so pljuča raztegnjena ali skrčena, votla in prhka, tedaj nastane naduha, ki te žene od kruha. Kar so pljuča pri človeku in živali, to je pri trsu list ali perje. Že iz teh besedic spoznaš, kako napačno delajo tisti gospodarji in viničarji, ki trs ogulijo in mu listje posmukajo. Videli smo namreč viničarice, ki so z močno roko potegnile od zgoraj navzdol po celi rozgi, ter polomile vse listje, pa tudi očesca ranile. To delo je tem nevarnejše, čem prej se zgodi. Taki ljudje tudi mlade rozge radi pristrižejo za krmo kravi ali svinjam. Pa poglej tako priškrecan trs čez tri tedne: vse polno novih mladik priraste na pierczani plati, kar trsu gotovo škoduje, če jih zopet in vedno ne puliš. Stari prigovor pravi: »Do Martinovega bi morale biti gorice zelene«. Do te dóbe pusti listje na trsu, ako te največja sila ne tira. Tako trs lepo dozori, očesa močna in zdrava ostanejo. V siromaških krajih pa deloma že pred branjem listje opulijo, da solnce ložje grozdu pripeka, deloma po trgatvi perje zbirajo, ga osolijo ter v polovnjake zavečijo ali zabrtvijo, da imajo po zimi klajo za svinje. Ako je grozd v goščavi, daj mu zraka in svetlobe, da drugi list nad njim odščeneš, dolgi pecelj pa pustiš. Tako grozd ne bo hitro gnil, pa za deset dnij prej dozori. Slabemu trsu pa pusti vse listje in skrbí na vso moč, da ti ga rja — nova bolezen ne popali.

Peronospora, trsna rja, se je že dolgo po južni Evropi vlačila in po Italiji in Tirolskem škodo delala. Leta 1880. se je pritepla v našo domovino ter je na Bizeljskem hudo razsajala in ob kratkem mnogo gorice razdajala; ljudje pa so jih morali krčiti, kakti ušive. Trosi ali glivice peronospore so se nagloma širili na bližnje gorice. Leta 1887. se je ta rja na Zavrchu grozno prikazala. Ob Aninem je bilo lističje zelo malo, pa vse blede ali žoltkasto. Strah nas je pretresal in vsi smo rekali: »Uš, uš je!« Trs ni imel pravega odraska in že avgusta je dobil vse polno novih panog po sebi, da je celo oslabil. Kaj bo iz tega? smo skimavali. Če bo tri leta tako, tedaj bodo vse gorice proč. Rezači so pustili kratke reznike, naj bi si trs opomogel. Ali drugo leto je zopet tisti žalostni prizor, žaliče! veliko prej še. Že ob koncu maja 1888. l. je bilo listje celo žolto in velo. Na vso srečo so prinesli časniki veselo novico, da so učenjaki izumeli zdravilo zoper to bolezen in da se v Beču dobi tudi škropilnica za 28 goldinarjev. Brž po galico in puto, brž v šolo k poduku! In dne 26. maja smo že prvokrat škropili — ne gotovi dobrega uspeha, samo na vero učenjakov. Mejaši se norčujejo; posmehujejo, govoreči: »Imajo čuda penez, ne vedo, kam ž njimi, lahko tako delajo, pa mi siromaki ne moremo.

Pa saj ne bo nič hasnilo; kdo bi se zamogel Bogu in sibi božji ubraniti! Ti boš pa že kaj pocopral«, in še mnogo drugih rečij. Pa preteklo je 14 dnij, revni žolti bolnik dnevnoma bolj zelen postaja, in ob Petrovem so bile gorice zelene in zdrave, druge pa osmojene in rjave. Po drugi škropitvi se rozga in grozd res lepo razvijata. Ko pridem v trgatev, mi mejaši že proti pridejo častitat za tako lepo gorico in čudežno lepo grozde ter prosijo na bodoče leto za škropilnico in galico, katero so pa tačas že od občine bili sprejeli. Zdaj se je začela splošna škropitev. Le nekateri viničarji so se bali za travo in plevel, naj bi se jim živad ne zastrupila. »Kje bom pa slak dobil za mojega prašiča«, je rekel neki viničar. Deloma so pa tudi gospodarji krivi, ker so to opravilo od viničarja tirjali ali zastonj ali pa za premalo plačilo. Pri tem delu daj viničarju prav dobro plačo; tedaj ti bo škropitev rad in zvesto opravil.

(Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 15. junija v Kostivnici, Celju, Lembahu, pri Sv. Barbari blizu Oplotnice, v Mozirju, pri Sv. Vidu niže Ptuja in na Planini. Dne 17. junija na Tinskem, pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Rušah. Dne 19. junija v Imenem (svinjski sejem). Dne 20. junija v Vitanju, Loki in na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 21. junija v Marenbergu (konjski sejem), v Koračici in Studencih pri Mariboru.

Dopisi.

Iz Čadrama. (O naših razmerah.) Gotovo že mnogi mislijo, da smo prespali ne le dolgo zimo, ampak da še svoje spanje spomladi nadaljujemo. Temu pa ni tako, temuč mi še živimo, se gibljemo in delamo, kolikor je mogoče v društvenem in zasebnem krogu. Tako je naše cerkveno društvo letoš za novo farno cerkev lep načrt iz Gradca dobilo, in ker je naša oplotniška občina stavbo na izbranem prostoru odrekla in v postavi zapovedanega komisijona v ta namen niti imeti ni hotela, se je vse to knezoškofijstvu poročalo že v praznik vseh svetnikov. Naš mil. knezoškof so našo prošnjo dne 5. dec. 1894 c. kr. namestniji predložili, katera je vsled priporočila od duhovske gosposke dne 16. febr. t. l. odločila, da proti stavbi naše farne cerkve ni nobenega zadržka, ker se za to potrebna svota okoli 40.000 fl. ima po radovoljnih zneskih s pomočjo društva nabrati; samo za njeno ohranjenje se ima § 32 al. 2 postavbe z dne 7. maja 1874 drž. zakona izvršiti. Ko so to naši mogočni in silno modri Oplotničani zvedeli, da se je drznila c. kr. namestnija to dovoliti in še njih mnenja zaslišala ni, so se v posebni pritožbi do c. kr. okr. glavarstva obrnili, kakor so to tudi storili zavoljo stavbe učiteljskega stanovanja tik šole čadramske. A dež. odbor je nameravano stavbo in najetje potrebnega posojila 4000 fl. že dovolil. Zavoljo cerkvene stavbe bo zdaj gotovo po c. kr. okr. glavarstvu še komisijon zapovedan, pri katerem se bo morala puhla podlaga ugovorov dokazati. Prepričani smo, da želja našega mil. gospoda knezoškofa, odlok vis. c. kr. namestnije, želja našega veleč. patrona in prošnja našega cerkvenega društva in mnogo faranov, pa tudi na stavbišče že postavljenih 600 voz kamenja, 130.000 opeke, 130 štrtinjakov apna in resnično lepa lega stavbišča bo več potegnila, kakor želja Oplotničanov. — Naše kmetovalsko društvo »Sloga« je imelo dne 26. maja občni zbor, pri katerem je gosp. učitelj J. Bele prav razumljivo razlagal umno vinorejo in pridelanje dobre krme. Potem je bila volitev odbora, in so bili izvoljeni pred-

sednikom vlč. gosp. J. Bezenšek; podpredsednikom A. Kangler; tajnikom č. g. Vid Janžeković, denarničarjem J. Videčnik; knjižničarjem Fr. Kline; odbornikom Mihael Pešak, razun zadnjega vsi zopet izvoljeni. Želeti je društvu, da bi se mu mnogo novih udov pridružilo in da bi marljivo naročene časopise prebirali!

Iz Črešnjevca. (Konec wisjakovanja.) V svojem zadnjem dopisu sem poročal, kako sta postopala Wisjak in njegov pajdaš v pravdi zaradi zadržanih občinskih denarjev. Tajila sta namreč sprejem denarjev, lastnoročne podpise na pobotnicah itd. C. kr. deželna nadsodnija v Gradcu jima je zaradi utajenih denarjev dne 1. aprila 1891 št. 3296, katero razsodbo je najvišja sodnija na Dunaju dne 23. kimovca 1891 št. 9909 potrdila, prisego naložila. Korenjaka sta se bahala, da prisego s čisto vestjo nastopita. Ker pa je bilo nakupičenih dokazov krive prisege, ako bi se bila vršila, je bilo vse radovedno, kako bodeta prisegala. Sešla sta se na dan prisege pri sodnji; sodnik bere, prižge luči; in zdaj je prišel trenotek trepetu in strahu, že dolgo ne, morebiti še nikoli nista bila v taki stiski, kakor zdaj. Neka vročina prihaja, lasje se vzdigujejo, in še le v zadnjem trenotku sta prisego odklonila. Sodnik ugasne sveči — in trda petletna pravda je bila končana. Tudi njun zastopnik, znani doktor Edvard Glantschnigg, ni imel več pomoči, kakor ekspenzar. V teku pravde, v kateri je bilo 21 obravnav, je Wisjak pričel, katere so pravico govorile, napadal zlasti po krčmah, da je bila groza. Nekega moža pa, kateri je prvi tej krivici na sled prišel in opominjal, naj z dobrega obdržani občinski denar povrneta, sta Wisjak in njegov pisar pri c. kr. okrožni sodnji v Celju tožila zaradi hudodelstva obrekovanja, misleč, da se bode vsa stvar poteptala; toda ni bilo mogoče — »Gliha gliho najde«. Wisjak in njegov pisar sta imela nekaj enakomislečih prijateljev, kateri bi bili jima radi iz luže pomagali; omilovali so ju in neki celo rekli, da to ni bila pravična razsodba, ampak »intrigue« (spletke). Kaj pa mislijo ti pajdaši o pravici in resnici, da bi bila taka razsodba »intrigue«, katera se počne s preiskavo pri okrajnem zastopu in deželnem zboru, gre potem v delokrog okrajne sodnije, deželne nadsodnije, najvišje nadsodnije, katera končno, da se kakšna pomota ali krivica ne vrine, zatožencema prisego naloži, od katere pa v zadnjem odstopita? Wisjak je bil nekaj časa potem mirnejši. Ali kostrun nima miru, ko mu pobiti rogovci pocelijo; ravno tako tudi naš Wisjak ne. Nedavno so ga zavaljo razsajanja v neki tukajšnji krčmi jednega popoldne postavili šestkrat na gnojišče. Kaj se se mu je pa več prigodilo, ne da se reči. Stal pa ga je ta »špas« po vrhu še kacij 45 gld.

Iz Škofje vasi. (Rogoviljenje) v naši narodni občini se je pričelo že nad vse mere. Uradne tajnosti se nosijo gospodom prodajat, kateri se odlikujejo s svojimi umazanimi članki. Zapisnik nekih tajnih sej se vlačijo po nečednih »tacah« moža, kateremu so volilci po krivici zaupali odborništvo, in iz njegovega železa kujejo se strupene puščice za zveste sinove domačije naše. Pečat neke ustanove se nosi kradoma po krčmah, kjer ni prostora zanj. Sramota! — Pa še nekaj lepega! »Vahtarica« se je hotela iznebiti svoje stare kože, tako je divjala, ko so bili pri nas imenovani štiri vrli častni občani. Številka za številko je besnela, mahajoč s svojim obkresanim omelom po občanih in po odbornikih. Grje se ne more delati, kakor je storil dopisnik »vahtaričin«, ko je oblatil vse rojake in občino svojo in se dvakrat spravil celo nad moža, kateri mu mora že biti najostreji trn v peti, moža, kateri niti vedel ni, kaj se je sklepalo pri občini. Kako pride zdvijani dopisnik do tega, da meče smrdeče svoje blato na moža, kateri se niti brigati ne more za občinske zadeve, na

moža, kateri ni nikdar iskal dobička pri nas, pač pa se večkrat potrudil za napredek našega društvenega življenja?! Take olike dopisun niti pri najnesramnejših ciganih ne najde! Dosti!

— r —

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Njegovo Veličanstvo svetli cesar so vsprejeli ogersko in avstrijsko delegacijo ter na oговор rekli, da so razmere z vnanjimi državami ostale prijateljske. Za to bo vlada tudi zana prejšnjo skrbela. Potrebe za vojaštvo sicer rastejo, vendar se vojaška uprava ozira na gnotne razmere prebivalcev. Bosna in Hercegovina lepo napreduje. — Kristjani se za bodoče občinske volitve prav pridno pripravljajo. — Zadnje nedelje je 50 tisoč delavcev v Pratriu razgrajalo za občno volilno pravico.

Češko. Katoliška stranka se je začela organizovati. Imela je že prvi zaupni shod in osnovala finančni, šolski in socijalni odsek. — L. 1898. bodo češki Nemci napravili gospodarsko razstavo v Pragi, Čehi pa enako istega leta v Brnu.

Štajarsko. Cesarski namestnik, baron Kübeck, je bil 10. t. m. pri svetlem cesarju; dne 11. pa so mu k petindvajsetletnici namestnikovanja častitali razni okrajni načelniki in mesta. — Poljski državni poslanci so dne 9. t. m. sklenili, da bodo skupno glasovali za celjsko slovensko-nemško gimnazijo.

Koroško. Dne 23. maja so imeli koroški čebelarji shod v Trgu. — Prometno vodstvo državnih železnic ostane bojda le s tem pogojem v Beljaku, da mesto skrbi za primerna stanovanja za uradnike in za realko. — Dne 20. t. m. bodo nemške posojilnice ustanovile zvezo. K temu tudi slovenske posojilnice vabijo; ali te jim ne gredo na limanice.

Kranjsko. Na mnogih krajih je napravila škodo toča in povodenj. — Dne 1. ali 2. julija se snide deželni zbor. — V Ljubljani po potresu ustanovljeno stavbinsko društvo vrlo napreduje. V kratkem bode imelo 200 tisoč gld. zagotovljenih. — V Izlakah so ustanovili kmetijsko podružnico.

Primorsko. Na goriškem Krasu so dozdej nasadili nad 22 milijonov drevesc, ki so se večinoma dobro prijela. — Ministerstvo sili na ustanovitev slovenske šole v Gorici, ali šolska oblast se brani; zato bode o tem razsodilo upravno sodišče dne 26. t. m. — Istovski deželni zbor se skliče meseca avgusta na daljše zasedanje.

Dalmatinsko. Letos bodo imeli volitve v deželni zbor. Borile se bodo tri stranke in sicer hrvaška zmerna in stranka prava ter srbska stranka. Zaradi tega je bil dne 9. t. m. v Spljetu volilni shod, ki sta ga sklicala zmerna dr. Klaič in dr. Bulat. — Lesinski škof Carev je v posebni okrožnici mlajšim duhovnikom prepovedal preveliko mešanje v politiko. Zato ga sedaj hvalijo Lahoni.

Hrvaško. Stranka prava je v Zagrebu imela zaupni shod. Nastal je razkol, in sta odstopila od predsedništva baron Rukavina in dr. Frank. — V Zagrebu se ustanovi rešilna družba. — V Reki hoče madjarska vlada vpeljati civilne matične knjige.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so vsprejeli avstrijskega poslanika pri Vatikanu, grofa Revertero, ki gre na odpust za nekaj tednov. Ob tej priliki je predstavil papežu poslaniškega tajnika, grofa Kozjbrodskega, ki ga bo med tem nadomestoval.